

Vurderinger af censorsystemet

Tværgående opsamling på de videregående
uddannelsesinstitutioners høringsvar

Vurderinger af censorsystemet

Tværgående opsamling på de videregående
uddannelsesinstitutioners høringssvar

2016

Vurderinger af censorsystemet

© 2016 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7958-918-6

Indhold

1	Indledning	5
1.1	De videregående uddannelsesinstitutioners vurderinger af censormsystemet	5
2	Institutionernes overordnede vurdering af det nuværende censormsystem	7
3	Institutionernes overordnede vurdering af censorkorps mv.	11
3.1	Styrker og svagheder ved den nuværende struktur med landsdækkende censorkorps	11
3.2	Styrker og svagheder ved systemet med brug af censorer fra andre uddannelsesinstitutioner	13
3.3	Styrker og svagheder ved systemet med brug af censorer fra det aftagende arbejdsmarked	15
4	Censormsystemets rolle i udviklingen af eksamens- og prøvesystemet og uddannelsernes kvalitet	17
4.1	Tilgange til inddragelse af censorernes erfaringer i arbejdet med udvikling af eksamens- og prøveformer	17
4.2	Vurderinger af censormsystemets bidrag til uddannelsernes kvalitet	17
5	Institutionernes vurderinger af censormsystemets rolle med hensyn til studerendes retssikkerhed	19
6	Ønsker og forslag vedr. fremtidens censormsystem	21

1 Indledning

1.1 De videregående uddannelsesinstitutioners vurderinger af censordsystemet

Censordudvalget har bedt Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om at gennemføre en høring vedr. censordsystemet blandt de videregående uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Formålet med høringen har været at indhente viden om institutionernes vurderinger af det eksisterende censordsystems styrker og svagheder samt om institutionernes eventuelle ønsker og forslag vedr. udformningen af fremtidens censordsystem. Helt konkret er institutionerne blevet bedt om at svare på følgende spørgsmål:

- 1 Overordnet vurdering af det nuværende censordsystem
 - a. Vurderer din institution overordnet set, at censordsystemet fungerer hensigtsmæssigt? Inddrag gerne overvejelser om ekstern censur set i forhold til intern bedømmelse i besvarelsen.
 - b. Hvilke styrker vurderer din institution, at det nuværende censordsystem har? Inddrag gerne overvejelser om ekstern censur set i forhold til intern bedømmelse i besvarelsen.
 - c. Hvilke svagheder vurderer din institution, at det nuværende censordsystem har? Inddrag gerne overvejelser om ekstern censur set i forhold til intern bedømmelse i besvarelsen.
- 2 Overordnet vurdering af censorkorps mv.
 - a. Hvilke styrker og svagheder vurderer din institution, at den nuværende struktur med landsdækkende censorkorps har?
 - b. Hvilke styrker og svagheder vurderer din institution, at systemet med brug af eksterne censorer fra andre uddannelsesinstitutioner har?
 - c. Hvilke styrker og svagheder vurderer din institution, at systemet med brug af eksterne censorer fra det aftagende arbejdsmarked har?
- 3 Censordsystemets rolle i udviklingen af eksamens- og prøvesystemet og uddannelsernes kvalitet
 - a. Hvordan arbejder din institution med at inddrage censorernes erfaringer i arbejdet med at udvikle eksamens- og prøveformer? Beskriv institutionens tilgang til inddragelse af censorerne, herunder eventuelle retningslinjer på institutionsniveau.
 - b. Vurderer din institution, at censordsystemet bidrager til udviklingen af uddannelsernes kvalitet på din institution? Uddyb om baggrunden for vurderingen.
- 4 Censordsystemets rolle med hensyn til studerendes retssikkerhed
 - a. Vurderer din institution, at censordsystemet spiller en afgørende rolle med hensyn til at sikre retssikkerheden for de studerende på din institution? Inddrag gerne overvejelser om ekstern censur set i forhold til intern bedømmelse, herunder bedømmelse udelukkende foretaget af eksaminator (underviser).
- 5 Ønsker og forslag vedr. fremtidens censordsystem
 - a. Hvilke ønsker og forslag har din institution vedr. udformningen af fremtidens censordsystem? Uddyb gerne om forslagernes forventede betydning for institutionens økonomi og administration, kvalitetssikring af prøve- og eksamenssystemet, kvalitetssikring/-udvikling af uddannelserne samt de studerendes retssikkerhed.

Overblik over høringsvar

EVA har modtaget høringsvar fra 30 videregående uddannelsesinstitutioner, som alle anvender uafhængige eksterne censorer til et stort antal prøver. Det drejer sig om otte universiteter, otte professionshøjskoler, syv erhvervsakademier, tre kunstneriske uddannelsesinstitutioner og fire maritime uddannelsesinstitutioner. I alt 33 videregående uddannelsesinstitutioner var i målgruppen for høringen, og dermed er det kun ganske få institutioner, der ikke har besvaret (to erhvervsakademier og en relevant maritim uddannelsesinstitution).

Én kunstnerisk uddannelsesinstitution har gjort opmærksom på, at censor-systemet på det kunstneriske område er relativt nyt, og at institutionen grundet de begrænsede erfaringer ønsker at afstå fra at afgive substantielle kommentarer i høringen (Designskolen Kolding).

Fremgangsmåde

Dette notat giver et overblik over hovedtræk i de 29 indløbne høringsvar, der substantielt forholder sig til de udsendte hørings spørgsmål. EVA gør opmærksom på, at institutionernes svar varierer i længde og format. Nogle institutioner har primært haft fokus på at give deres vurderinger af elementerne i censor-systemet, mens andre har lagt mere vægt på at beskrive, hvordan de konkret håndterer ekstern censur, opfølgning på censorformandskabsberetninger o.l.

I forbindelse med læsningen af notatet er det væsentligt at være opmærksom på, at der er en række forskelle mellem de regelsæt, der gælder for de enkelte institutionstyper: I de fleste sektors tilfælde er censorerne organiseret i landsdækkende censorkorps, der beskikkes af Styrelsen for Videregående Uddannelser efter indstilling fra enten censorformandskaberne (universiteter og kunstneriske uddannelsesinstitutioner) eller uddannelsesinstitutionerne (erhvervsakademier og professionshøjskoler). Formandskabet for det enkelte censorkorps afgiver årligt en censorformandskabsberetning til de institutioner, korpset dækker. Censorformandskabsberetningen er baseret på censorernes løbende indberetninger til censorformandskab og institutioner. Derudover er institutionerne forpligtet til mindst hvert andet år at afholde censormøder med censorerne i de enkelte censorkorps og kontaktmøder mellem institutionerne og censorerne.

For de maritime uddannelsesinstitutioners vedkommende udpeges censorerne af den enkelte uddannelsesinstitutionens ledelse, og der findes derfor ikke deciderede censorkorps. Den enkelte institutions ledelse er forpligtet til at sikre, at censorerne giver institutionen en skriftlig tilbagemelding med bl.a. en evaluering af prøvens forløb og eventuelle forbedringsforslag.

For alle sektorer gælder, at censorerne skal sikre en retfærdig bedømmelse af de studerende og medvirke til at sikre prøve- og eksamenssystemets kvalitet. For professionshøjskolernes og erhvervsakademiernes vedkommende skal censorerne endvidere bidrage til den generelle kvalitets-sikring af uddannelserne.

2 Institutionernes overordnede vurdering af det nuværende censorsystem

EVA har bedt uddannelsesinstitutionerne om at give en overordnet vurdering af, om det eksisterende censorsystem fungerer hensigtsmæssigt.

Inden for alle sektorer vurderer de fleste institutioner, at det nuværende censorsystem overordnet set fungerer hensigtsmæssigt. Dette baseres på, at 19 institutioner tilkendegiver, at systemet overordnet set fungerer hensigtsmæssigt, og at yderligere 5 institutioner udtrykker sig positivt om systemet, men samtidig fremhæver nogle forbehold. På tværs af sektorerne understreger institutionerne, at:

- Aftagercensorer hjælper med at sikre god kontakt til aftagere/erhverv
- Eksterne censorer bidrager til at afstemme det faglige niveau for sammenlignelige uddannelser
- Det nuværende system tilbyder en rimelig balance mellem ekstern og intern censur.

Derudover peger særligt universiteter og professionshøjskoler på, at censorsystemet bibringer værdi med hensyn til kvalitetssikringen af uddannelserne og er med til at understøtte de studerendes retssikkerhed.

Enkelte universiteter og professionshøjskoler udtrykker sig overordnet set kritisk om hensigtsmæssigheden af det nuværende system (KU, RUC, SDU, Metropol). De understreger, at det er væsentligt at se censorsystemet i lyset af, at der eksisterer mange andre kvalitetssikringsmekanismer, og at det nuværende system økonomisk og administrativt er meget ressourcekrævende. RUC fremhæver desuden, at systemet fungerer meget ujævnt, mens SDU understreger, at driften og administrationen af censorkorpserne er uensartet, hvilket giver udfordringer med hensyn til allokering af censorer.

En enkelt uddannelsesinstitution kommer ikke med en vurdering, men fremhæver i stedet, at man indtil videre har forholdsvis få erfaringer med systemet (KADK).

Uanset deres overordnede vurdering af censorsystemet er næsten alle institutioner opmærksomme på både generelle styrker og generelle svagheder ved det nuværende censorsystem. Overordnet set relaterer de oplevede styrker sig til:

- Studerendes retssikkerhed
- Kvalitetssikring/-udvikling af uddannelserne
- Inddragelse af aftagerperspektiver i eksamen og bedømmelse
- Faglig videndeling på tværs af institutioner
- Ensartethed i bedømmelser for sammenlignelige uddannelser.

De oplevede svagheder vedrører hovedsageligt:

- Institutionernes ressourceforbrug i tilknytning til censorsystemet
- Svingende censorkvalitet
- Ufleksible regler/rammer for brugen af ekstern censur (alene professionshøjskoler og universiteter)

- Forskellige udfordringer i tilknytning til institutionernes samarbejde med censorkorpserne (alene professionshøjskoler og universiteter).

For et overblik over overordnede styrker og svagheder fordelt på sektorer henvises til tabel 1-5.

Tabel 1
Overordnede styrker og svagheder ved det nuværende censorsystem, erhvervsakademierne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Censurers uvildighed giver eksamen legitimitet (Cph-business, Dania, EAL, EASJ, EAAA). • Der er understøttelse af studerendes retssikkerhed (Cphbusiness, EAL). • Der er mulighed for at sikre, at kvaliteten er ens for sammenlignelige uddannelser på tværs af institutioner (Cphbusiness, EAA, IBA). • Der er faglig videndeling mellem institutioner (EAL, EASJ). • Censorsystemet giver institutionen/fagmiljøet og de studerende viden om aftagernes behov (Cphbusiness, EAAA). • Aftagernes krav til de studerendes kompetencer indgår i bedømmelsen (Cphbusiness). • Der er administrativ videndeling mellem institutioner (EASJ). • Prøver med ekstern censur tages mere seriøst af de studerende (EASJ). • Den nuværende fordeling mellem intern og ekstern censur sikrer eksternalitet i uddannelserne og variation i prøve- og eksamensformer (KEA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Systemet er generelt omkostningsfuldt/ressourcekrævende for institutionerne (EASJ, EAAA, IBA). • Der er svingende kvalitet/kvalitetssikring af censorer med hensyn til bl.a. aktuelt arbejdsmarkedskendskab og faglig viden/faglige kompetencer (Cphbusiness, EASJ, KEA). • Nogle uddannelser har for få undervisere tilmeldt censorsystemet (EAL). • Der er for lidt variation i tildelingen af censorer (IBA). • Censorer er ikke klædt tilstrækkeligt på til censorrollen (KEA). • Procedurer for censortildeling sikrer ikke altid det bedste match (KEA). • Institutioner mangler mulighed for indsigelse vedr. censors kompetencer og habilitet (KEA).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 2
Overordnede styrker og svagheder ved det nuværende censorsystem, professionshøjskolerne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Systemet bidrager generelt set til kvalitetssikring og -udvikling af uddannelserne (Metropol, UCC, UCL, VIA). • Der er understøttelse af studerendes retssikkerhed (UCL, UCN, UCC, VIA). • Der er juridisk sikkerhed for underviser/eksaminator (UCL, UCN, UCC). • Eksterne censorer bidrager til videndeling og faglig sparring (UCSJ, UCSYD, VIA). • Der er mulighed for at sikre, at kvaliteten er ens for sammenlignelige uddannelser på tværs af institutioner (Metropol, UCC, VIA). • Systemet bidrager til kvalitetssikring og -udvikling af prøver og eksamen (UCN, UCSYD, UCC). • Aftagercensurers perspektiver kan styrke uddannelsernes kvalitet og relevans (Metropol, UCN). • Aftagercensurers perspektiver bidrager særligt til bedømmelsen (UCSJ, VIA). • Systemet rummer tilpas fleksibilitet til, at eksamensformen kan tilpasses til læringsmål/undervisningsform (DMJX). • Eksterne censorer bidrager med relevante praksiserfaringer som vigtige perspektiver i bedømmelsen (UCSJ, VIA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Systemet er generelt omkostningsfuldt/ressourcekrævende for institutionerne (Metropol, UCC, UCL, VIA). • Der er svingende kvalitet af censorer med hensyn til aktuelt arbejdsmarkedskendskab, kendskab til uddannelserne mv. (Metropol, UCN, UCL, VIA). • Toårsreglen er uhensigtsmæssig i en række tilfælde (DMJX). • Det er uklart, hvor omfattende det skal fortolkes, at censor ikke må have været ansat på institutionen inden for de seneste to år (DMJX). • Kravet om en tredjedel censur er rigtigt i praksis (DMJX). • Det er ikke givet, at den mest kvalificerede censor kan findes eksternt (Metropol). • Krav om censorers erhvervsaktivitet er ikke stramme nok (Metropol). • Der er uklarhed omkring anvendelse af vurderingskriterier i forbindelse med beskikkelse (UCSJ). • Der er manglende systematik/kvalitet i censortilbagemeldinger (UCSJ). • Færre undervisere fungerer som censorer end tidligere, hvilket giver mindre erfaringsudveksling på tværs (UCC).

Fortsættes næste side ...

- Der er særlige udfordringer i forbindelse med rekruttering af censorer til ny pædagoguddannelse (UCC).
- Landsdækkende censorkorps giver mindre fleksibilitet (VIA).
- Centralisering af censorrekrutteringen har skabt en u hensigtsmæssig situation for privatrettede uddannelser (VIA).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 3
Overordnede styrker og svagheder ved det nuværende censorsystem, universiteterne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none">• Systemet bidrager generelt set til kvalitetssikring og -udvikling af uddannelserne (ITU, KU, RUC, SDU, AU).• Der er understøttelse af de studerendes retssikkerhed eller oplevelsen heraf (CBS, DTU, KU, RUC, AU).• Der er videndeling på tværs af institutioner/fagmiljøer (CBS, DTU, KU, SDU).• Institutioner/fagmiljøer får indsigt i problemstillinger hos aftagere samt i aftagernes efterspørgsel efter kompetencer hos kandidaterne (CBS, SDU, AAU, AU).• Der er et bedre udgangspunkt for ensartet bedømmelse på tværs af uddannelsesinstitutioner (RUC, SDU, AU).• Censorers uvildighed giver bedømmelsen legitimitet (ITU, AAU).• Systemet har betydning for branchernes anerkendelse af uddannelserne (RUC).• Studerende bliver eksponeret for aftagere (AU).• Fagmiljøers/eksaminators sparring med censor kan bidrage til klarere læringsmål (AU).	<ul style="list-style-type: none">• Systemet er generelt omkostningsfuldt/ressourcekrævende for institutionerne (KU, SDU, AU).• Der er begrænset mulighed for at bruge gode censorer mere kontinuerligt (CBS, AU).• Kravet om en tredjedel censur er rigtigt i praksis (CBS, AU).• Censor-IT fungerer uhensigtsmæssigt (CBS).• Beskikkelsesprocedurer er ufleksible (DTU).• Det er vanskeligt at få tilstrækkeligt med censorer inden for eksamensperioder – problemstilling yderligere skærpet pga. fremdriftsreform (ITU).• Timetalsbegrænsning på 125 timer pr. semester er uhensigtsmæssig (ITU).• Der er uensartethed i censorkorpsets rekruttering (KU).• Det er ressourcekrævende og langsommeligt at få afbeskikkelse af censorer og censorformænd (KU).• Der er ingen fælles praksis for aflønning af censorer og censorformænd (KU).• Censorkorpset har meget forskellige tilgange med hensyn til tilbagemeldinger til institutionerne (RUC, AU).• Det er dyrt/krævende at involvere eksterne censorer i portfolioeksamener og andre nye eksamensformer (SDU).• Der er ufleksible procedurer for udpegning af nye censorer (SDU).• Der er ingen klare regler for, hvilke uddannelser et censorkorps skal dække (AAU).• Eksterne censorer har uklar rolle i forbindelse med ankenævnsafgørelser (AAU).• Det er uklart, i hvilket omfang institutionerne er forpligtet til at sekretariatsbetjene censorkorpset (AAU).• Censorkorpset opfylder ikke altid bekendtgørelsernes krav (AAU).• Det er svært for institutionerne at håndtere censorkorpsets forskellige databaseløsninger (AAU).• Der er en heterogen censorsammensætning (AU).• Det er vanskeligt at rekruttere kvalificerede censorer (AU).• Små censorkorps kan have særlige kvalitetsudfordringer (AU).• Censorkorpset har meget forskellige strukturer/forskellig administration – det er svært at håndtere for institutionerne (KU, AU).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 4
Overordnede styrker og svagheder ved det nuværende censorsystem, de kunstneriske uddannelsesinstitutioner

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Aftageres/eksternes forventninger til de studerendes kompetencer indgår i bedømmelsen (KADK, AAA). • Prøver med ekstern censor tages mere seriøst af de studerende (AAA). • Ekstern censur er med til at sikre, at prøver lever op til gældende krav og rammer (AAA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Systemet er generelt omkostningsfuldt/ressourcekrævende for institutionerne (KADK). • Det er svært at finde nye censorer inden for små fagområder (KADK). • Systemet er tilrettelagt efter store, brede fagmiljøer – det er en udfordring for små fagområder (AAA).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 5
Overordnede styrker og svagheder ved det nuværende censorsystem, de maritime uddannelsesinstitutioner

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Kobling til aftagere/erhvervslivet sikrer, at studerende bliver afprøvet i relevante emner, og at undervisningen afspejler praksis (AAMS, MARTEC, SIMAC). • Der er sparring og videndeling med aftagere/omverden (AAMS, MARTEC, SIMAC). • Det er et fleksibelt system med mulighed for at finde en censor, der har de rette kompetencer til den enkelte eksamen (Fredericia Maskinmesterskole). • Ingen studerende bedømmes uden censor (MARTEC). • Censorsystemet skaber tillid til bedømmelserne (SIMAC). 	<ul style="list-style-type: none"> • Censor og uddannelsesinstitutionen kan have forskelligt syn på faglighed (AAMS). • Der mangler fælles rum for refleksion og forventningsafstemning mellem institution og censorer (SIMAC). • Det kan være svært at sikre ensartet fagligt niveau på tværs af udbud (MARTEC).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

3 Institutionernes overordnede vurdering af censorkorps mv.

EVA har bedt de videregående uddannelsesinstitutioner om at vurdere styrker og svagheder ved den nuværende struktur med:

- De landsdækkende censorkorps
- Brug af censorer fra andre institutioner
- Brug af aftagercensorer.

Bemærk, at der er et overlap til afsnittet ovenfor, hvor institutionerne har beskrevet styrker og svagheder ved systemet generelt, da de landsdækkende censorkorps, brug af aftagercensorer og censorer fra andre institutioner fremhæves som styrker og svagheder ved systemet generelt.

3.1 Styrker og svagheder ved den nuværende struktur med landsdækkende censorkorps

Generelt er erhvervsakademierne, professionshøjskolerne, universiteterne og de kunstneriske uddannelsesinstitutioner positive over for den nuværende struktur med landsdækkende censorkorps. Blandt styrker, som fremhæves, kan nævnes:

- Sikrer et nationalt og ensartet karakterniveau og fagligt niveau
- Sikrer uvildighed
- Sikrer videnudveksling både mellem undervisere og mellem undervisere og aftagere
- Bidrager til kvalitetssikringen og relevansen af uddannelserne.

Der er dog også svagheder forbundet med de landsdækkende censorkorps. De oplevede svagheder vedrører hovedsageligt:

- Lange transporttider, der medfører øgede udgifter til ekstern censur
- Censorernes kompetencer
- Variation i administration.

For et overblik over styrker og svagheder fordelt på sektorer henvises til tabel 6-9.

Tabel 6
Styrker og svagheder ved landsdækkende censorkorps, erhvervsakademierne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Det sikrer et nationalt og ensartet karakterniveau og fagligt niveau (KEA, CPH, Dania, EAAA). • Det sikrer videndeling (KEA). • Det sikrer et bredt sammensat censorkorps med hensyn til både erhverv og uddannelsesinstitutioner (CPH). • Det sikrer fagligt kompetente, uvildige censorer og en regelmæssig udskiftning på den enkelte institution (EAAA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er ingen nationale normer for aflønning (Dania). • Små uddannelser er lig med små korps, og det begrænser faglig videndeling og fører til genbrug af censorer (EAL). • Der er lange transporttider og mindre grad af fleksibilitet (CPH, IBA). • Der er problemer med kvalitetssikring af censors kompetencer (CPH). • Der er problemer med allokering af censorer med meget specifikke kompetencer inden for de tekniske uddannelser med hensyn til afsluttende eksamensprojekter (CPH). • Der er en langsom reaktion ved kvalitetssvigt (CPH). • Det landsdækkende perspektiv overdøver det regionale perspektiv (KEA).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 7
Styrker og svagheder ved landsdækkende censorkorps, professionshøjskolerne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Tilfældighedsprincippet er en stor styrke ved det landsdækkende censorkorps (UC SYD). • Det sikrer uvildighed (UCL). • Der udveksles læring og foregår videndeling mellem uddannelserne (VIA, USCJ). • Mikset mellem aftagercensorer og undervisere er vigtigt (UCN, UC SYD, VIA). • Der er en vurdering af kvalitet på tværs af uddannelser (VIA). • Man undgår over tid at bruge de samme personer (VIA). • Der er en hurtig og effektiv allokering af censorer til ordinære prøver (VIA). • Det styrker muligheden for at få fagligt dygtige censorer, der kender feltet, som de skal bedømme (VIA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Det er uklart, hvilke opgaver censorformandskabets har, og hvorledes økonomien er bundet op herpå (UCL). • Det øger omkostningerne til eksternt censur grundet rejser (UCN, VIA) • Der mangler fælles retningslinjer for aflønning (UCL). • Der er uenighed mellem visse censorformandskaber og institutioner om, hvilke fagelementer, mv. som skal underlægges eksternt censur (UCSJ). • Der er udfordringer med censorernes generelle uddannelses- og kompetenceniveau samt ikke mindst tilknytningen til arbejdsmarkedet (USCJ).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 8
Styrker og svagheder ved landsdækkende censorkorps, universiteterne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Systemet fremmer en ensartet bedømmelse på tværs af uddannelsesinstitutioner (CBS, ITU, KU, RUC, SDU). • Uafhængighed af enkelt universitet bidrager til censorernes uvildighed (ITU). • Det modvirker, at censuren bliver sammenspist (KU). • Censorerne kommer rundt på forskellige universiteter, hvilket giver dem et kvalificeret grundlag for at vurdere kvaliteten af universiteternes uddannelser (AAU). • Det bidrager til kvalitetssikring (AU). • Det styrker uddannelsens kvalitet og relevans (SDU). 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er et slavisk turnusprincip (CBS). • Der er øgede omkostninger til og bruges mere tid på transport (CBS, ITU). • Den fulde udnyttelse af det landsdækkende censorkorps er ikke altid til stede. Lokale censorer anvendes ofte ved eksamener (DTU). • Mange fagspecifikke censorkorps er uhensigtsmæssigt med hensyn til multidisciplinære uddannelser (ITU). • Der er kun beskikkelse hvert fjerde år (ITU). • Der er manglende kompetenceudvikling (KU). • Uddannelser, der er unikke for et universitet, har ikke mulighed for at få et samlet censorkorps (RUC). • Der er stor variation i censorformandskabernes administration af censorkorpsene (SDU). • Ikke alle censorer vil påtage sig opgaver af kort varighed langt væk fra deres bopæl (SDU). • Ikke alle censorkorps er landsdækkende inden for fagområdet (AAU). • Det fordrer ikke tværgående læring (AU).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 9
Styrker og svagheder ved landsdækkende censorkorps, de kunstneriske uddannelsesinstitutioner

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Den brede faglige fundering er en helt klar fordel for undervisningen og for de studerende (AAA). • Censorerne censurerer på flere uddannelser i landet og får dermed erfaringer fra flere uddannelser – fremmer ensartet bedømmelse (KADK). 	<ul style="list-style-type: none"> • Det er fordyrende, giver mindre fleksibilitet, fx i forbindelse med en censors forfald, og medvirker til at skabe et unødigt bureaukrati (AAA).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

3.2 Styrker og svagheder ved systemet med brug af censorer fra andre uddannelsesinstitutioner

Generelt er uddannelsesinstitutionerne positive over for brug af censorer fra andre uddannelsesinstitutioner. Blandt styrker, som fremhæves, kan nævnes:

- Censorerne fra andre uddannelsesinstitutioner har indgående kendskab til uddannelserne og de faglige krav.
- De bidrager til kvalitetssikring af niveau på tværs af uddannelsesinstitutioner.
- De sikrer videndeling blandt undervisere.
- De bidrager til undervisernes netværksdannelse.

Der er dog også svagheder forbundet med brug af censorer fra andre uddannelsesinstitutioner. De oplevede svagheder vedrører hovedsageligt:

- Mulighed for at benytte censorer fra andre institutioner er begrænset på uddannelser, der kun udbydes af få institutioner.
- Censorer fra andre institutioner har ikke altid den fornødne indsigt i læringsmål o.l.

For overblik over styrker og svagheder fordelt på sektorer henvises til tabel 10-14.

Tabel 10**Styrker og svagheder ved brug af censorer fra andre institutioner, erhvervsakademierne**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Censorerne sikrer et nationalt og ensartet karakterniveau og fagligt niveau (CPH, KEA). • Der er erfaringsudveksling på tværs af institutioner (CPH, EAL, EASJ, KEA, EASJ). • Det fremmer faglig udvikling og fornyelse (CPH). • Censorerne har kendskab til læringsmål (Dania, IBA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Censorer fra andre sektorer, fx universiteterne, har ikke altid den fornødne indsigt i læringsmålene (CPH, KEA). • På uddannelser med få udbydere er mulighederne for at benytte censorer fra andre institutioner begrænsede. Her er censorer fra erhvervet at foretrække (EAAA). • Censorerne kan mangle indsigt i erhvervet (EASJ).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 11**Styrker og svagheder ved brug af censorer fra andre institutioner, professionshøjskolerne**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Censorerne har den nyeste viden (DMJX, UC SYD). • De er opdateret om studieordninger, bekendtgørelser mv. (UC SYD, VIA). • Det er tidsbesparende (UCL). • Det understøtter et ensartet niveau på samme uddannelse på tværs af udbudssteder (UCN, VIA, UCC). • Det sikrer videndeling og faglig sparring blandt underviserne (UC SYD, VIA). 	<ul style="list-style-type: none"> • De er ikke nødvendigvis fuldstændigt uafhængige bedømmere, da de også vil være tilbøjelige til at være farvede af de samme faglige strømninger som eksaminator selv (VIA). • Censorer fra andre uddannelser (fx læreruddannelsen) kan have sværere ved at sætte sig ind i uddannelsens tænkning. Det er dog et generelt opmærksomhedspunkt for hele systemet (UCC).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 12**Styrker og svagheder ved brug af censorer fra andre institutioner, universiteterne**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Det fremmer videndeling og generel erfaringsudveksling (DTU, CBS, ITU, KU, RUC, AAU, AU). • Det sikrer netværksopbygning (DTU). • Censorerne har stor faglig indsigt (SDU). • Niveaulet bliver mere ensartet/kvaliteten af eksamenerne på tværs af institutionerne sikres (RUC, AU). 	<ul style="list-style-type: none"> • Uddannelser inden for specifikke faglige områder, som kun udbydes på ét eller få universiteter, har vanskeligt ved at finde censorer fra andre universiteter. Det er dermed vanskeligt at sikre, at de samme censorer ikke anvendes til de samme kurser igennem en årrække (ITU). • Ressourceforbruget til censur er stort i forhold til institutionernes samlede økonomi til uddannelserne (AU).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 13**Styrker og svagheder ved brug af censorer fra andre institutioner, de kunstneriske uddannelsesinstitutioner**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Censorerne har kendskab til de didaktiske sider af uddannelsen (AAA). • De har kendskab til uddannelsesstruktur, karaktersystemer og prøveformer (KADK). 	<ul style="list-style-type: none"> • Det er svært at sikre uvildighed i et snævert fagligt miljø (AAA). • Ved små fagområder er det svært at sikre, at der ikke opstår gensidig censur (KADK).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 14**Styrker og svagheder ved brug af censorer fra andre institutioner, de maritime uddannelsesinstitutioner**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Censorerne har kendskab til det faglige niveau mv. på andre institutioner (MARTEC). • De giver værdifuld feedback på niveau (Fredericia Maskinmesterskole). • De har kendskab til uddannelsen (MARTEC, SIMAC). • Der er videndeling (SIMAC, AAMS). 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er behov for løbende fokus på at mindske gencensur (Fredericia Maskinmesterskole) • Den direkte kontakt til aftagererhvervet mindskes (MARTEC). • Der er kun videndeling inden for samme sektor (AAMS).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

3.3 Styrker og svagheder ved systemet med brug af censorer fra det aftagende arbejdsmarked

Generelt er uddannelsesinstitutionerne positive over for brug af censorer fra det aftagende arbejdsmarked. Blandt styrker, som fremhæves, kan nævnes:

- Systemet fremmer, at praksis inddrages i eksamenssituationen og uddannelserne generelt.
- Det sikrer udbredelse af kendskab til uddannelse blandt aftagere.
- Det bidrager til undervisernes netværk i erhvervslivet.
- Aftagercensorerne bringer indsigt i, hvilke kompetencer der efterspørges, ind i uddannelserne.

Der er dog også svagheder forbundet med brug af censorer fra det aftagende arbejdsmarked:

- Aftagercensorer har ikke altid det fornødne kendskab til uddannelsen, læringsmål, studieordning mv.
- Nogle aftagercensorer har for lidt forankring i praksis.

For overblik over styrker og svagheder fordelt på sektorer henvises til tabel 15-19.

Tabel 15**Styrker og svagheder ved brug af aftagercensorer, erhvervsakademierne**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorer får kendskab til institutionen og læringsmålene (CPH). • Aftagercensorer kan være med til at teste anvendeligheden af institutionens læringsmål i praksis (CPH, Dania). • Der sker en udbredelse af kendskabet til uddannelsen (EAAA). • Aftagercensorerne bringer den nyeste viden om praksis i spil i eksamenssituationen/ind i uddannelsen (EAL, EASJ, EAAA, KEA, IBA). • Aftagercensorerne er mere helhedsorienterede i deres vurdering (KEA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorer kan forveksle læringsmålene og den praktiske anvendelighed af de studerendes besvarelser i den konkrete vurdering (CPH). • Aftagercensorer kan mangle kendskab til læringsmålene, studieordning mv. (CPH, KEA, IBA). • Aftagercensorer kan lægge for meget vægt på praksisinddragelse i bedømmelsen (Dania). • Nogle er "levebrødsensorer" med ringe kontakt med erhvervet (CPH, EAA, KEA). • Nogle censorer har så stor en arbejdsbelastning i bestemte perioder, at det går ud over deres forberedelse til samt kvaliteten af censorarbejdet (IBA).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 16**Styrker og svagheder ved brug af aftagercensorer, professionshøjskolerne**

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorerne trækker praksis ind i uddannelserne – sikrer relevans (UCL, UCN, USCJ, UC SYD, VIA, UCC). • Institutionerne får indsigt i aftagernes krav til de studerendes kompetencer (UC SYD, VIA). • Der kommer et uafhængigt "fagligt øje" udefra (VIA). • Det øger undervisernes netværk (VIA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorer kan mangle forståelse af uddannelserne (VIA, UCN). • De er ikke altid ajour med nyeste viden (DMJX, UCC). • Ikke alle aftagere har den fornødne praksisforankring (UCSJ, UCL).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 17
Styrker og svagheder ved brug af aftagercensorer, universiteterne

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Det sikrer universitets kontakt til arbejdsmarkedet og netværksdannelse (CBS, ITU, KU, RUC, AU). • Aftagerne får kendskab til uddannelsen (CBS, AU). • Det synliggør relevansen af uddannelsen (DTU). • Det giver indsigt i behov på arbejdsmarkedet (AAU, SDU). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorer kan mangle kompetencer og faglig viden (ITU, SDU). • Aftagercensorer kan mangle indsigt i fagligt niveau (KU). • Det er svært at kompensere for tabt arbejdsfortjeneste (AU). • Der er få aftagercensorer med viden inden for meget specialiserede områder (SDU).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 18
Styrker og svagheder ved brug af aftagercensorer, de kunstneriske uddannelsesinstitutioner

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorerne har kendskab til praksis (AAA). • Det giver er springbræt for den studerende til at knytte kontakter til arbejdsmarkedet (AAA). 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksterne censorer kan kun forventes at have begrænset kendskab til akademiske og didaktiske spørgsmål (AAA). • Det kræver grundig information til censorer, så de kender uddannelsen og dens regelgrundlag (KADK).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 19
Styrker og svagheder ved brug af aftagercensorer, de maritime uddannelsesinstitutioner

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Det sikrer forankring i praksis (SIMAC, AAMS). • Det sikrer friske øjne på anvendte undervisningsformer (SIMAC). • Det sikrer netværk (SIMAC). • Det giver viden om uddannelsens relevans (Fredericia Maskinmesterskole, AAMS). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aftagercensorerne kan mangle indsigt i undervisningsforløbet (SIMAC). • Det kræver en kontinuerlig opmærksomhed over for censorkorpset, da formålet med censorkorpset er i samarbejde med underviseren at bedømme hele projektet og ikke kun de faglige aspekter, men også anvendte metoder osv. (AAMS).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

4 Censorsystemets rolle i udviklingen af eksamens- og prøvesystemet og uddannelsernes kvalitet

EVA har bedt de videregående uddannelsesinstitutioner om at:

- Beskrive, hvordan de inddrager censorernes erfaringer i arbejdet med udvikling af eksamens- og prøveformer
- Vurdere, om censorsystemet bidrager til udviklingen af uddannelsernes kvalitet.

4.1 Tilgange til inddragelse af censorernes erfaringer i arbejdet med udvikling af eksamens- og prøveformer

På tværs af sektorer angiver næsten alle institutioner, at de eksterne censorers direkte feedback til eksaminator er et væsentligt bidrag til udviklingen af eksamens- og prøveformer. Endvidere fremhæves det af institutioner fra næsten alle sektorer, at uddannelserne regelmæssigt forholder sig til evalueringer/indberetninger fra de eksterne censorer. I enkelte mindre institutioners tilfælde tager den overordnede ledelse ligeledes stilling til censorevalueringerne/-indberetningerne.

Mange af de institutioner, der har tilknyttet landsdækkende censorkorps, angiver, at de har fokus på at anvende de årlige censorformandskabsberetninger som input til udviklingen af prøve- og eksamensformer (i det omfang, formandskaberne udarbejder beretningerne). Det kan bl.a. dreje sig om, at studieledere/uddannelsesledere skal forholde sig til censorformandskabsberetningerne, eller at beretningerne drøftes i studienævn o.l. For mange institutioners vedkommende er systematisk opfølgning på censorformandskabsberetningerne et led i institutionens kvalitetssikringssystem, og de har udarbejdet procedurer for, hvordan den overordnede ledelse og de enkelte uddannelser skal forholde sig til beretningerne. Mange institutioner angiver i øvrigt, at de inddrager censorformandskaberne, når uddannelsernes studieordninger revideres.

På tværs af sektorer angiver mange institutioner, at de inddrager censorerne i den konkrete planlægning af undervisning og eksamen med henblik på at indhente inspiration udefra og sikre et passende niveau. Mange institutioner angiver desuden, at de trækker på censorerne, når de søger mere overordnede input til udviklingen af undervisnings- og eksamensformerne på de enkelte uddannelser. Her inddrages censorerne fx i rådgivende udvalg, i aftagerpaneler og som eksperter i tilknytning til uddannelsesevalueringer.

Fle institutioner fremhæver regelmæssige møder mellem uddannelser og censorer/censorformandskaber som en måde at bringe censorernes erfaringer i spil på i forbindelse med udviklingen af eksamens- og prøveformer. For nogle professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser vedkommende finder møderne sted på nationalt plan i regi af tværinstitutionelle uddannelsesnetværk o.l.

4.2 Vurderinger af censorsystemets bidrag til uddannelsernes kvalitet

Samlet set peger høringssvarene på, at institutionerne i høj grad gør brug af de samme kanaler til at bringe censorernes input i spil med hensyn til generel kvalitetssikring/-udvikling, som når de inddrager censorerfaringer i udviklingen af eksamens- og prøveformer, jf. afsnit 3.1. Dette indike-

rer, at arbejdet med udvikling af prøve- og eksamensformer ofte er tæt koblet til den generelle kvalitetsudvikling af uddannelserne.

Professionshøjskoler og erhvervsakademier er bekendtgørelsesmæssigt forpligtet til at gøre brug af censorernes erfaringer i kvalitetssikringen af uddannelserne. Ser vi først på erhvervsakademiernes høringssvar, fremhæver EAL, at videndelingen mellem institutioner og erhvervslivet bidrager til at sikre uddannelsernes kvalitet og relevans, mens Cphbusiness nævner, at aftagercensoreres bedømmelser er en direkte måling af, hvorvidt de studerende har de rette kompetencer, som er aktuelle i erhvervslivet. KEA oplever, at det kan være vanskeligt at anvende censorformandskabsberetninger i kvalitetsarbejdet, da tilbagemeldingerne ofte er meget lidt systematiske og derfor svært anvendelige for de enkelte institutioner og de nationale uddannelsesnetværk.

Flere professionshøjskoler fremhæver, at censorsystemet enten bidrager eller har et potentiale til at bidrage til uddannelsernes kvalitet, og at det enkelte censorformandskabs beretning er et brugbart nationalt overblik over, hvordan det står til med kvaliteten af udbuddene af en given uddannelse. Flere institutioner oplever dog svingende kvalitet/anvendelighed af beretningerne som en udfordring i kvalitetsarbejdet. UCN vurderer, at censorsystemet mest spiller en rolle i forbindelse med udviklingen af eksamens- og prøveformer, og Metropolit understreger, at systemet er meget ressourcekrævende i forhold til den ekstra værdi som kvalitetssikringsmekanisme, det tilføjer uddannelserne.

Ligesom for professionshøjskolerne er der variation i universiteternes vurderinger af censorsystemets bidrag til uddannelsernes kvalitet. Selvom universiteterne ikke er bekendtgørelsesmæssigt forpligtede til at inddrage censorernes erfaringer i den generelle kvalitetssikring, peger flere universiteter alligevel på, at systemet i sin nuværende form har værdi for institutionernes kvalitetsarbejde. Flere understreger dog samtidig, at der er betydelige udfordringer i praksis, idet det bl.a. kan variere fra censorkorps til censorkorps, hvor anvendelige inputtene er for institutionerne. KU vurderer, at censorsystemets bidrag til kvalitetssikring af uddannelserne generelt er begrænset, og at andre kvalitetssikringsmekanismer har større betydning.

På det kunstneriske område fremhæver én institution, at systemet medvirker indirekte til kvalitetsudvikling gennem de uformelle samtaler, der foregår mellem censorer og eksaminatorer (AAA), mens en anden understreger, at censorerne er gode sparringspartnere med hensyn til uddannelsernes niveau og prøveformernes relevans, hvilket er vigtige input i kvalitetsarbejdet (KADK).

Flere maritime uddannelsesinstitutioner vurderer, at censorsystemet bidrager til uddannelsernes kvalitet. Her fremhæves både en direkte og en indirekte effekt af samarbejdet med de eksterne censorer: Dels bidrager censorerne med sparring og viden, der kan anvendes direkte i undervisningen, dels har censorernes bidrag til udviklingen af prøve- og eksamensformer indirekte betydning for undervisningen. En institution vurderer, at aftagercensorer af og til kommer med konstruktiv feedback, der anvendes til udviklingen af uddannelserne, men at det ofte ikke er nogen afgørende feedback, der ikke kan indhentes ad anden vej (MARTEC).

5 Institutionernes vurderinger af censorsystemets rolle med hensyn til studerendes retssikkerhed

EVA har bedt uddannelsesinstitutionerne om at vurdere, om censorsystemet spiller en afgørende rolle med hensyn til at sikre retssikkerheden for de studerende.

Blandt erhvervsakademierne fremhæver de fleste institutioner, at censorsystemet er vigtigt for de studerendes retssikkerhed. KEA fremhæver, at for underviseren har den ekstra bedømmer ligeledes en betydning for dennes retssikkerhed, da der ved klagesager er en person ud over underviseren, der kan redegøre for, at eksamens- eller prøvesituationen foregik retmæssigt. IBA vurderer, at det er afgørende for de studerendes retssikkerhed, at der fortsat er en eller flere eksamener, hvor der er tilknyttet ekstern censur, herunder særligt i forbindelse med de afsluttende eksamensprojekter/bacheloropgaver. EAAA vurderer som det eneste erhvervsakademi, at censorsystemet kun i begrænset omfang spiller en rolle for retssikkerheden. Det begrundes bl.a. med, at eksamensklager fordeler sig ligeligt på eksamener med og uden censur.

Også blandt professionshøjskolerne vurderer flertallet af institutionerne, at censorsystemet spiller en rolle med hensyn til at sikre retssikkerheden for de studerende. Det fremhæves bl.a., at den eksterne censur sikrer, at den studerende bedømmes uafhængigt af den personlige relation til undervisererne, og at reglerne for klagemulighed også er med til at sikre de studerendes retssikkerhed.

UCSJ bemærker, at institutionen ikke oplever, at der er flere klager ved intern censur end ved ekstern. Censorsystemets rolle med hensyn til de studerendes retssikkerhed er ifølge UCSJ derfor ikke nødvendigvis lige så udtalt eller direkte, som man måske måtte have indtryk af. Hvad angår interne prøver, bemærker UC SYD, at institutionen også er meget opmærksom på at sikre de studerendes retssikkerhed i forbindelse med de interne prøver. Eksempelvis har de en praksis, hvor der ved interne mundtlige prøver så vidt muligt er to eksaminatorer til stede (en intern eksaminator og en intern bedømmer).

Fleere universiteter fremhæver ligeledes, at censorsystemet spiller en rolle for de studerendes retssikkerhed. KU vurderer, at anvendelse af ekstern censur giver de studerende en oplevelse af høj retssikkerhed. Oplevelsen af høj retssikkerhed er ifølge KU psykologisk vigtig for de studerende og medvirker til at give eksamen legitimitet. AAU fremhæver, at gældende regler (både bekendtgørelser og universitetets interne regler) for prøver uden censur er udformet således, at de studerendes retssikkerhed også sikres under prøver uden censur.

Fleere fremhæver, at det særligt er ved mundtlige prøver, at spørgsmålet om retssikkerhed kommer i spil. Nogle universiteter fremhæver særligt, at de tilstræber, at der ved mundtlige prøver er to bedømmere, for at sikre retssikkerheden. ITU fremhæver, at det ved brug af flere interne bedømmere fra samme universitet i praksis kan være udfordrende at kritisere eller underkende en eksaminator, som samtidig er kollega og i nogle tilfælde organisatorisk kan være eksaminators over- eller underordnede.

Nogle universiteter finder, at retssikkerheden i forbindelse med skriftlige prøver er særligt forbundet med de omfattende muligheder for at klage. Et par institutioner vurderer, at det er de stude-

rendes klageadgang, der er den primære faktor med hensyn til de studerendes retssikkerhed. AAU bemærker i relation til klagesystemet, at censorerne også spiller en rolle med hensyn til de studerendes retssikkerhed i forbindelse med ankesager. Fordelen ved, at de studerende kan anke universitetets afgørelser i forbindelse med eksamensklager til et ankenævn, er, at de kan få et ankenævns vurdering af, om deres præstation stemmer overens med den givne bedømmelse.

Hvad angår de kunstneriske uddannelsesinstitutioner, er det AAA's vurdering, at censorsystemet ikke spiller en afgørende rolle. De bemærker, at brugen af eksterne censorer øger bevidstheden om, at formalia skal overholdes, men at det afgørende for den studerendes retssikkerhed fortsat er den lokale administration. KADK vurderer, at censorsystemet bidrager til at sikre en ensartet bedømmelse af de studerende, men at de studerendes retssikkerhed ikke nødvendigvis vil være truet, hvis censorsystemet ændres og kravet om andelen af prøver med ekstern censur eksempelvis nedsættes. KADK uddyber, at de studerendes retssikkerhed også kan sikres gennem fx kvalitetssikringen af institutionens prøvesystem i kombination med ekstern censur på en mindre del af uddannelsens prøver.

Blandt de maritime uddannelsesinstitutioner fremhæver SIMAC, at den eksterne censur giver tillid til systemet. MARTEC og Fredericia Maskinmesterskole fremhæver, at de ikke mener, at censorsystemet spiller en afgørende rolle for de studerendes retssikkerhed. AAMS vurderer ikke, at den studerendes retssikkerhed er et fokuspunkt i forbindelse med eksamen, og det gør sig gældende, hvad enten der er intern eller ekstern censur på. Generelt fremhæver de maritime uddannelser, at de ikke oplever problemer med eksamen som fx uenighed mellem censor og eksaminator mv. og generelt ikke har mange klager.

6 Ønsker og forslag vedr. fremtidens censursystem

EVA har bedt institutionerne om at beskrive deres eventuelle ønsker og forslag vedr. udformningen af fremtidens censursystem. EVA har grupperet de indkomne forslag tematisk, men ellers fastholdt uddannelsesinstitutionernes oprindelige formuleringer.

Tabel 20
Balance mellem ekstern censur og intern bedømmelse

- *Fasthold balance med ekstern og intern censur* (KEA).
- Censursystemet bør videreføres. Brugen af *aftagercensurer* bør fortsætte og er særligt vigtig i forbindelse med afsluttende opgaver (EAAA).
- Da EAAA typisk har en *medbedømmer* på ved eksamen uden ekstern censur, har en udvidelse eller indskrænkning af brugen af ekstern censur ikke de store konsekvenser for institutionen for så vidt angår økonomi, administration, kvalitetssikring og de studerendes retssikkerhed (EAAA).
- Der bør i langt højere grad kunne gøres brug af intern censur, og det kan overvejes, om ekstern censur udelukkende skal bruges i forbindelse med *afgangsopgaver* (Metropol).
- Behold reglen om, at de væsentlige områder skal belægges med ekstern censur, men *fjern faste talkrav* i den forbindelse (DMJX).
- Et eksternt censursystem bør fortsætte. Dog kan det overvejes at *reducere i antallet af prøver med ekstern censur* for dermed at mindske de administrative og økonomiske ressourcer, der er forbundet med disse prøveformer (VIA).
- Det er relevant, at *alle afgangsprojekter* (bachelorprojekter, afsluttende opgave på erhvervsakademiuddannelserne, akademiuddannelserne og diplomuddannelserne) bliver omfattet af censur (UCN).
- *Behov for reducere af antallet af prøver*: Med de nye studieordninger og modulisering af uddannelserne er der sket en voldsom forøgelse af antallet af prøver og eksamener. Sundhedsuddannelserne er p.t. ved at forlade denne modulisering og vender nu tilbage til den semesterbaserede undervisning. Dette vil betyde langt færre prøver og dermed en reducere i omkostningerne til censur mv. Omfanget af prøver og ekstern censur er reguleret i uddannelsernes bekendtgørelse. Det svinger fra uddannelse til uddannelse, hvor stort omfanget af prøver og ekstern censur er. Et forslag kunne være, at man fra ministeriets side reducerede antallet af prøver (UC SYD).
- Det vil være et *tab for kvalitetssikringen*, hvis det nuværende system ikke fortsætter i en eller anden form (VIA).
- *Øget brug af intern bedømmelse*: En ændring af det nuværende censursystem kunne eventuelt kombineres med, at en vis andel af de opnåede ECTS-point fremover skal bedømmes med flere eksaminatorer (intern censur). En model med intern censur på fx minimum en tredjedel af de opnåede ECTS-point vil være mindre økonomisk ressourcekrævende for universiteterne end den nuværende model med ekstern censur, omend det bør påpeges, at universiteterne fortsat vil have en betydelig udgift forbundet hermed. Flere eksaminatorer (intern censur) vil administrativt være lidt lettere med hensyn til planlægning og afholdelse af eksamen. De studerendes retssikkerhed vil fortsat være høj, da eksaminatorerne skal have den fornødne indsigt i fagets niveau og krav samt have en god faglig indsigt i selve fagområdet (KU).
- *Der skal være friere rammer for obligatorisk censur*, fx kun 25 % af de samlede ECTS-point (særligt i forbindelse med specialer og bachelorprojekter) (CBS).
- *Der skal være mindre ekstern censur*, men den skal have høj kvalitet (RUC).
- *Uddannelsesinstitutionen beslutter selv graden af ekstern censur*: Det kan overvejes, om kravet om benyttelse af ekstern censur på en tredjedel af prøverne kan erstattes af muligheden for at lade det være op til den enkelte uddannelse at beslutte graden af ekstern censur. Dog vurderes det rimeligt (og nødvendigt) som minimum at anvende ekstern censur på BA-/KA-afhandlinger. Her vurderes censorernes bidrag som værende størst, idet det er her, den studerende skal demonstrere, at vedkommende har nået uddannelsens læringsmål, og at han eller hun forstår at binde disse sammen i en helhed. (AU)
- Ophæv kravet om en tredjedel ekstern censur på hver uddannelse, og gør i stedet *omfanget af ekstern censur mere fleksibelt* (SDU).
- En fremtidig model for ekstern censur kan med fordel tage afsæt i kendte former for *tilsyn med anmeldte og uanmeldte besøg*, der skal sikre legitimiteten og kontrollen med afholdelse af prøver og eksamener på universitetet (SDU).

Fortsættes næste side ...

- Der kunne arbejdes med forskellige former for *stikprøver*: at der foretages gennemgang af eksempler på besvarelser med forskellige karakterer, hvor man vurderer kvaliteten af den afgivne bedømmelse i relation til rammer og kriterier (læringsmål) for prøven, og at der i årlige rul udvælges prøver, der skal omfattes af censur (UCN).
- Et fremtidigt scenario ved AAMS kunne være, at der kun anvendes ekstern censur med *tilknytning til erhvervslivet* på de for uddannelsen afsluttende eksamener (AAMS).
- Der er behov for et fleksibelt system, hvor det er op til institutionen selv at vurdere, hvornår man ønsker at anvende eksterne og interne censorer. Vi benytter os ikke af prøver, hvor én eksaminator alene bedømmer den studerendes præstation, udelukkende af hensyn til den studerendes retssikkerhed (MARTEC).
- Et fremtidigt scenario ved AAMS kunne være, at der kun anvendes ekstern censur med tilknytning til erhvervslivet på de for uddannelsen afsluttende eksamener (AAMS)

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 21

Økonomiske konsekvenser i forbindelse med hhv. det nuværende system og en eventuel omlægning af censorsystemet

- Det kan overvejes, hvorvidt flere *digitaliseringstiltag* vil kunne reducere udgifterne. Wiseflow er eksempelvis et godt redskab til rationalisering, omend det stadig er under udvikling (VIA).
- *Minimal besparelse ved mindre ekstern censur*: Da lønudgifterne til eksterne censorer og interne medbedømmere er nogenlunde ens, vil en reduktion af kravet til ekstern censur ikke medføre nogen væsentlig besparelse for CBS. Vi vil under alle omstændigheder fastholde kravet om medbedømmere på de mundtlige eksamener og særligt i forbindelse med bachelorprojekter og specialeafhandlinger (CBS)
- En model med *intern censur på fx minimum en tredjedel af de aflagte ECTS-point* vil være mindre økonomisk ressourcetrækkende for universiteterne end den nuværende model med ekstern censur, omend det bør påpeges, at universiteterne fortsat vil have en betydelig udgift forbundet hermed. Flere eksaminatorer (intern censur) vil administrativt være lidt lettere i forbindelse med planlægning og afholdelse af eksamen. De studerendes retssikkerhed vil fortsat være høj, da eksaminatorerne skal have den fornødne indsigt i fagets niveau og krav samt have en god faglig indsigt i selve fagområdet (KU).
- Der bør være *større fokus på omkostningerne ved censorsystemet i forhold til den forventede effekt* (SDU).
- Censordækningen er en *stor økonomisk byrde* for skolen, uanset om det er med intern eller ekstern censur. Der går mange arbejdstimer til en eksamenstermin, som skal honoreres enten særskilt eller som en del af arbejdstiden (Fredericia Maskinmesterskole).
- Brugen af eksterne censorer har naturligvis også en betydning rent økonomisk, og denne *merudgift står ikke mål med den begrænsede merværdi*, brugen af ekstern censur bidrager med, herunder til kvalitetsudvikling, -sikring og de studerendes retssikkerhed (MARTEC).
- Med de kommende *besparelser på uddannelsesområdet* er skolen nødt til også at vurdere omkostningerne til censur. Man kan fx forestille sig, at en skriftlig eksamen eller et skriftligt projekt uden mundtligt forsvar kun medbedømmes af en censor i det tilfælde, hvor eksaminator overvejer at dumpe en studerende. Som nævnt er maskinmesteruddannelsen underlagt krav om, at 50 % af de teoretiske emner skal evalueres ved eksamen med ekstern censur. For disse eksamener ser skolen ingen fordele ved at ændre på de nuværende systemer for censur (Fredericia Maskinmesterskole).
- En fremtidig model for ekstern censur kan med fordel tage afsæt i kendte former for *tilsyn* med anmeldte og uanmeldte besøg, der skal sikre legitimiteten og kontrollen med afholdelse af prøver og eksamener på universitetet (SDU).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 22

Censorsystemet set i forhold til akkreditering

- I fremtidens censorsystem bør det i højere grad være op til den enkelte uddannelsesinstitution at afgøre, om der skal censur på en given eksamen. Politikker og procedurer herfor bør indlejres i institutionernes *kvalitetssikringspolitikker* og dermed være genstand for akkrediteringsprocesser (Metropol).
- Censorsystemet bør gennemgå en grundlæggende revision med udgangspunkt i internationale erfaringer. *Institutionsakkreditering* og deraf følgende krav til uddannelseskvalitet af undervisning og prøver har generelt medført, at de traditionelle argumenter for ekstern censur på en række områder er erstattet af eksterne og interne krav til kvalitets-sikring og udviklingen af nye prøveformer og feedback til de studerende (SDU).
- Fremtidens censorsystem skal ses i sammenhæng med institutionernes kvalitetsarbejde inden for rammerne af reglerne om *institutionsakkreditering*. Det kunne være hensigtsmæssigt at overveje mulighederne for, at institutionerne i større omfang selv styrer deres anvendelse af censur på uddannelserne inden for nogle overordnede rammer, der kan supplere og komplementere institutionens kvalitetsarbejde (UCN).
- Læg institutionens håndtering af eksamener og sikring af de studerendes retssikkerhed ind i bedømmelsen af institutionen, fx i forbindelse med *institutionsakkrediteringerne* (DMJX).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 23
Censorsystemets rolle i kvalitetssikringen af uddannelserne

- Sensorinstitutionen bør mere systematisk melde tilbage til institutionerne efter prøver samt sikre, at disse *tilbagemeldinger* får en karakter, der gør dem anvendelige til vurdering af uddannelsernes kvalitet (EAL).
- *Censorsystemet bør sikre en ensretning af censorrapporter* – tydeligere fælles formater og herunder rapporter på forskellige niveauer – så der også er kvalitative input (UCL).
- Behov for tydelig *adskillelse af spørgsmål i censorrapport* vedr. uddannelsens kvalitet og censorernes vilkår (UCL).
- Censorerne, ikke mindst formandskaberne, påtager sig *et større ansvar i udviklingsspørgsmål*, herunder særligt med hensyn til udvikling af nye prøveformer, hvor der opleves en manglende appetit på at afprøve og implementere nye prøveformer, som fx i højere grad baserer sig på anvendelsen af forskellige digitale virkemidler og teknologier (UCSJ).
- Censorsystemet bør sørge for, at der udvikles og implementeres et *overordnet og tværgående system til sikring af kvaliteten* i censorformandskabernes nationale årlige afrapporteringer. Et sådant system bør bl.a. indeholde standardiserede indrapporteringsskabeloner, som sikrer et ensartet udtryk, struktur og minimumskrav til indhold og muliggør iagttagelsen af udvikling på bestemte parametre over tid. Det er klart, at skabelonen også skal give rum til at gøre opmærksom på nye udviklinger mv., hvilket fx kan løses ved kvalitative kommentarfelder under forskellige tematikker (UCSJ).
- Gør det obligatorisk for de anvendte censorer at udfylde en *evaluering* efter endt arbejde. Disse evalueringer skulle universiteterne anvende i udviklingen af eksamens- og prøvesystemet (AAU).
- Censorernes ansvar skal ikke fortsat begrænses til at fokusere på, om prøven tester de fastsatte krav og mål, studerendes retssikkerhed og kvaliteten af eksamensopgaven, men udvides til reelt at *bidrage til og involveres i udviklingen af nye fag/uddannelser* (AU).
- *Der bør være mere fokus på kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af uddannelserne*. Det er kun derved, udgiften giver mening. Man kan prøve at gøre censorer til partnere, fx ved i) at lade dem vælge de opgaver, hvor de har mest at bidrage med, hvor de kan give feedback til de næsten færdige kandidater, og hvor de selv kan lære noget, ii) at bruge dem til feedback på uddannelsen og undervisningen – ikke generelt (de mener altså ikke noget om studieordningsbestemmelser), men i de fag, hvor de har en særlig kompetence, iii) ikke at være så berøringsangst med hensyn til uafhængighedsprincippet. I dag må censorer jo ikke engang holde en gæsteforelæsning på institutionen. Brug dem i stedet – lad censor holde et oplæg på specialeseminarer o.l. (CBS).
- *Årsrapporter*: Man kunne med fordel gentænke de krav, der stilles til censorkorpserne i bekendtgørelserne. Fx er evalueringer i form af årsrapporter ikke nødvendigvis anvendelige på universiteterne, da nogle censorkorps dækker rigtig mange uddannelser. En sådan årsrapport vil typisk blive af så generel karakter, at det er svært for universiteterne at anvende den til forbedring af bestemte uddannelser. AAU vil derfor foreslå, at der i stedet bliver krævet tilbagemeldinger fra de enkelte censorer, når de har været censorer på en bestemt uddannelse. Den type evaluering vil være mere konkret, og dermed vil det øge universiteternes mulighed for at anvende censorernes tilbagemeldinger med henblik på at forbedre kvaliteten i eksamens- og prøvesystemet (AAU).
- *Håndhævelse af nuværende regler*: Hvis man fortsætter med de nuværende krav i bekendtgørelsen, kunne det være en fordel i højere grad at håndhæve dem. Det gælder med hensyn til den årsrapport, de er forpligtet til at levere, men som flere censorkorps ikke udarbejder og sender til universiteterne. Det vil gøre det nemmere for universiteterne, da de er afhængige af, at censorkorpserne leverer, for at kunne leve op til deres forpligtelser. Derfor vil en håndhævelse af de nuværende regler gøre det nemmere for universiteterne systematisk at anvende informationer fra censorkorpserne i forbindelse med udviklingen af uddannelserne samt eksamens- og prøvesystemerne (AAU).
- Det vil være nyttigt fremover at lægge vægt på forskellen mellem aftagerpanelernes rolle og censorsystemets rolle. Censorsystemet skal have vægt på faglighed og uddannelsesmæssig kvalitet. Censorsystemet bør med andre ord have *fokus på den akademiske kvalitet* (AU).
- Der er et potentiale i mere *specifikke censurevalueringer*, så udviklingspotentialet i højere grad realiseres. Tydeligere spørgsmål vedr. tilbagemeldingerne fra censorerne gør mulige forbedringer mere konkrete (SIMAC).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 24

Krav til censorer og censorernes kompetencer

- *Der bør være systematisk udvælgelse af censorerne*, så de er helt skarpe med hensyn til deres rolle, forstår kvalifikationsrammens kvalifikationskrav og har indsigt i prøvekriterier og læringsmålenes taksonomiske redskaber. Der kan eksempelvis gennemføres en opstramning af kriterier for udvælgelse af censorer til censorkorpset, så man bedre sikrer, at censorerne har et tilstrækkeligt fagligt indblik i uddannelserne (VIA).
- Rollen som censor bør blive taget endnu mere alvorligt og fx afstedkomme krav om konkrete pædagogiske kompetencer og eventuelt efteruddannelse heri. Dette med henblik på endnu *bedre rolleforståelse og -afklaring*, ikke mindst også over for eksaminatorerne, som samarbejder med den enkelte censor (UCSJ).
- Der bør udarbejdes og implementeres et sæt *etiske spilleregler* og/eller en egentlig vejledning for censorers opførsel – særligt over for studerende – som bl.a. hjælper til at skabe tryghed for den studerende med hensyn til forventelig adfærd (UCSJ).
- Der bør stilles større *krav til aftagercensorers kompetencer*, herunder aftagercensorers faglige opdatering (SDU).
- Der bør være *introdukser* for nybeskikkede censorer med obligatorisk deltagelse, før de kan påtage sig censorhvervet, hvor der sker en indføring i rolle, ansvar og opgaver, jf. eksamensbekendtgørelsen samt kvalifikationsrammen for de videregående uddannelser, karakterskala, studieordning mv. Eventuelt på tværs af korps, hvis der ikke er en tilstrækkelig volumen inden for det enkelte korps (KEA).
- Der bør være fælles *kompetenceudvikling* af censorer på tværs af uddannelser (UCL).
- På små uddannelser er det et problem, at der ikke er ressourcer til at indkalde censorerne til kurser. Det gælder også et "brush up"-kursus, hvis der er tale om censorer, der har virket igennem mange år. Måske kunne man tænke i et *videokursus*, da det er dyrt at samle censorerne "et sted i Danmark" (UCC).
- Der bør være krav om *uddannelse/introduktionsprogram* til censorer, så de får opdateret deres viden og dermed bliver bedre klædt på til at varetage hvervet. Der er erfaring med censorer (eksempelvis konsulenter fra enkeltmandsbureauer), som har gjort censorhvervet til en væsentlig del af deres levebrød, men som grundet deres beskæftigelse mangler et reelt indblik i og en dybere faglig forståelse af uddannelserne (VIA).
- Der bør være en fælles *sensoruddannelse/-certificering*. Dermed øges professionaliseringen af censorinstansen, og den enkelte censor kan instrueres i generelle forvaltningsretlige regler samt i bedømmelse og karaktergivning – elementer, som kan bidrage til at øge retssikkerheden for studerende. Krav om uddannelse risikerer dog at begrænse antallet af mulige kandidater til censorlisterne, men det i sig selv kan også være kvalificerende, idet det kræver en ekstra motivation og indsats at blive censor (AAA).
- *Lad universiteterne undervise censorer* i bedømmelse og kompetencebeskrivelser (CBS).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 25

Beskikkelse af censorer

- Censorer med gentagne klager fra uddannelsesinstitutionerne bør *afbeskikkes* fra censorkorpset (KEA).
- Der bør være et bedre *filter i forbindelse med beskikkelserne*: I praksis er det p.t. censor selv, der vurderer, hvilke fagområder vedkommende kan censurere inden for, og det giver for "brede" censorer (EAAA).
- Der skal sikres en bedre *kvalitetskontrol* med, hvem der bliver optaget i censorkorpset, og en kvalitetsudvikling af de individuelle tilbagemeldinger fra censorerne. De respektive censorkorps' egen kvalitetssikring skal optimeres (RUC).
- *Universiteterne får ansvaret for censorordningen*: Ansvaret for beskikkelse og afbeskikkelse af censorer flyttes fra Styrelsen for Videregående Uddannelser til universiteterne under forudsætning af, at der medfølger de fornødne ressourcer til, at universiteterne kan varetage opgaven. At universiteterne får ansvaret for censorordningen inden for rammerne af de gældende regler på området, vil give universiteterne mulighed for øget organisatorisk forankring af sensorsystemet. Fx at stille øgede krav til censorformandsberetningerne, sikre, at censorformændene giver input til nye studieordninger o.l., som de får i høring, og sikre øgede krav og øget kvalitetssikring ved rekruttering til censorkorpset samt fastlægge procedure for normering og aflønning af både censorer og censorformænd (KU).
- *Løbende beskikkelse af censorer*: Fremtidens censorkorps skal være mere dynamisk, så nye censorer kan beskikkes betydeligt oftere end i dag (ITU).

Kilde: Høringssvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 26
Allokering af censorer

- *Ændring af "karensperioden"*: Allokeringen af censorer i dag tager bl.a. udgangspunkt i, at de censorer, som har været mindst ude, står først før, når der skal allokeres censorer til eksamener. Argumentet er, at der så sikres den spredning af censorkorpset, som der er krav om i bekendtgørelsen. Censorsekretariatet har lavet en aftale med alle censorformændene om, at censorsekretariatet som fast praksis beskikker de censorer først, som har været mindst ude. I og med at professionshøjskolerne har netop denne praksis, kunne bekendtgørelsen vælge at sige, at der ikke nødvendigvis behøver at gå to år, før en censor kan varetage censorarbejdet ved samme institution igen. Man kunne overveje at begrænse dette til et år. At forkorte perioden fra to til et år ville have en økonomisk betydning for institutionerne, idet de eksterne censorer i så fald i højere grad ville kunne rekrutteres fra det geografiske nær område. Det vil også betyde, at de små uddannelser vil få lettere ved at rekruttere relevante censorer. En ændring af "karensperioden" fra to til et år vurderes ikke at ville gå ud over de studerendes retssikkerhed (UC SYD).
- Man bør sikre tiltag, som kan lette allokeringen af censorer og administrationen af området. Eksempelvis kunne man have et øget fokus på *regional allokering*. Det er vurderingen, at det vil være en økonomisk fordel samt skabe større fleksibilitet i allokeringen (VIA).
- *Fjern toårsreglen*, og lad institutionen afgøre i de enkelte tilfælde, hvor ofte censorer og eksaminatorer kan mødes. Alternativt lav en skelnen mellem censur på skriftlige eksamener og censur på mundtlige eksamener. Det giver ikke mening at have én regel, der dækker de mange forskellige slags eksamener (DMJX).
- *Der bør være mulighed for at ønske specifikke, erfarne censorer* – også selvom man har haft dem året før el.lign.(CBS).
- Der bør være bedre sikring af censorernes faglige niveau ud fra *skrappe kvalifikationskrav* til censorerne, fx objektive, generiske krav, som man så kan sortere/gruppere censorerne efter. Det er essentielt, at censor kender det relevante emne og den relevante metode, men også har sat sig ind i fagets læringsmål mv. Det kan kun sikres, hvis universiteterne får større indflydelse på allokeringen (CBS).
- Der bør være bedre kvalitetssikring af censorernes kompetencer ved fordeling af opgaver for *bedre match mellem censorer og prøve(form)*. Herunder kvalitetssikring af censorernes selvsvurdering af, hvilke specialer og prøveformer de har kompetencer til at vurdere (KEA).
- Der bør være mulighed for, at universitetets ledelse kan foretage *hasteudpegninger* af censorer (jf. maritime uddannelser) (SDU).
- *Fjern forbuddet mod gentagen censur*. Hvorfor er det et problem, at den samme censor ser, hvordan udviklingen har været blandt de studerende på et givet fag, og ser, om de er bedre eller dårligere end før, osv.? (CBS).
- *Afskaf den maksimale ramme på 250 timers censur om året* (CBS).
- Der er behov for en *digitalisering af driften* af censorkorpset, herunder af censorallokeringerne samt af oplysninger om timeforbrug hos den enkelte censor, så det sikres, at timeforbruget overholder rigsrevisionens regler. En digitalisering kan endvidere sikre information om censorers faglige kompetencer og erfaringer med censorhvervet (SDU).
- Der bør være en større *ensartethed i administrationen* af censorkorpset (SDU).
- Der kan også arbejdes på, at censorapparatet kommer under *central styring*, så man får noget, der minder om censornet, blot for alle censorkorps, samt fælles normer for censur på tværs af uddannelsesinstitutioner. Et centralt styret censorapparat skal indebære fleksibel praksis med ad hoc-beskikkelse, særligt i forbindelse med bachelorprojekter og specialer (AU).
- Der bør være reel *inddragelse af uddannelsesinstitutionerne* i samråd med censorsekretariatet i forbindelse med fordeling af opgaver, så der sikres match mellem opgaver og censorkompetencer samt en mere effektiv og omkostningsreducerende praksis, hvor samme censor kan bruges ved flere eksamener (KEA).
- *Loft over censuren*: Der bør indføres et loft over, hvor meget censur en censor kan påtage sig (EAAA).
- Censorer bør have *en faglig ekspertise og interesse* for de enkelte udbud. Det kan være vanskeligt at opnå den faglighed og interesse hos en konsulent, der alene beskæftiger sig med censur (CPH).
- Skulle der i fremtiden foretages eventuelle ændringer, vil AAMS anbefale, at mulighederne med en *fælles administration* med hensyn til håndtering af tildeling af censorer til alle eksamener med undtagelse af bacheloreksamener afdækkes, herunder økonomien, der måtte være forbundet med en sådan håndtering (AAMS).
- Et fremtidigt scenario ved AAMS kunne være, at der kun anvendes ekstern censur med *tilknytning til erhvervslivet* i forbindelse med de for uddannelsen afsluttende eksamener.

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 27

Løbende evalueringer af censorer, herunder klager over censorer

- Eksamensbekendtgørelsen kunne med fordel indeholde en *procedure for institutionens klage* over en censor, også med henblik på at give censorerne retssikkerhed (UCN).
- Det vil være hensigtsmæssigt, om det er *censorformandskabet, som gives kompetencen til at indsamle dokumentation både fra institutionen/institutionerne samt fra høring af censoren*, inden formandskabet sender materialet til ministeriet, som afgør sagen. Klager over censors faglige kvalifikationer og/eller personlige adfærd er særligt følsomme, hvorfor det foreslås, at det ikke er den enkelte institution, som sender klagen, men netop censorformandskabet, som kan samle eventuelle klager fra flere institutioner (UCN).
- Der bør være en *mulighed for tilbagemelding* til censorssystemet, hvis en censor ikke opfylder rollen tilfredsstillende (UCC).
- Der bør sørges for *løbende kvalitetssikring* af censorerne – også i perioderne imellem beskikkelserne. Dette kan fx gøres ved indførelsen af censorevalueringer, hvor eksaminatorerne/uddannelserne/institutionerne evaluerer censorernes performance løbende (UCSJ).
- Der bør være bedre mulighed for løbende *evalueringer* af censorer (CBS).
- Ved gentagne klager fra en uddannelsesinstitution over manglende kompetencer og habilitet bør der være en *opfølgning* i censorsekretariatet (KEA).
- *Mulighed for systematisk evaluering*: Der bør være en udvidelse af uddannelsesinstitutionernes muligheder for samspil med censorssystemet, så eksaminator også gives *mulighed for systematisk evaluering* af den enkelte censors opgavevaretagelse. Som det fungerer nu, er kommunikationen primært ensrettet og ikke i udpræget grad forpligtende for hverken censorssystemet eller uddannelsesinstitutionerne. Det ville være en styrkelse, hvis uddannelsesinstitutionerne også kunne kommunikere til censorssystemet gennem modulevalueringer og måske også årsberetninger. Dette ville i høj grad bidrage positivt til, at det samlede censorkorps er egnet til opgaven. Det vil også kunne bidrage til en mere ensartet beskrivelse og procedure på tværs af fag (VIA).
- Derudover ønskes en mere *løbende og systematisk dialog* med uddannelserne om de enkelte censorers egnethed (AU).
- Ved gentagne klager fra en uddannelsesinstitution over censorers manglende kompetencer og habilitet bør der være en opfølgning i censorsekretariatet (KEA).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 28

Klagesystemet

- Mere *realistiske frister* for klagesagsbehandling: KEA oplever udfordringer med hensyn til klagesagsbehandling. Det kan være svært for institutionerne at nå den hurtige klagesagsbehandling i sommerferien, hvis censorer ikke svarer. KEA ønsker samme frister som Ankenævnet (KEA).
- *Behold en tydeligt beskrevet klageadgang* (DMJX).
- Censorernes rolle i forbindelse med *ankenævnsafgørelser* kunne fremover godt præciseres i de relevante bekendtgørelser, da det på nuværende tidspunkt er uklart, hvilke parametre ankenævnene skal lægge vægt på i deres vurdering af ankesager. På den måde vil muligheden for nedsættelse af ankenævn styrke de studerendes retssikkerhed. Samtidig kunne man med fordel præcisere ankenævnenes rolle i forbindelse med ankesager. Hvis kriterierne for ankenævnenes afgørelse blev præciseret, ville ankenævnenes funktion med hensyn til de studerendes retssikkerhed styrkes (AAU).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 29

Aftagercensorer

- Ved HOP'er (hovedopgaver) og BA-opgaver (bacheloropgaver) bør det som minimum være aftagercensorer, som har *kendskab til kompetencerne for udbuddet, og allerhelst virksomheder*, som beskæftiger kandidaterne efterfølgende (CPH).
- Fasthold andelen af aftagercensorer, men de bør i højere grad *rekrutteres fra det lokale arbejdsmarked* (KEA).
- SIMAC ønsker fortsat en klar forankring i erhvervet. SIMACs erfaring er, at et *lokalt eksternt censorkorps* fungerer hensigtsmæssigt (SIMAC).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Tabel 30
Diverse

- Der bør etableres *ensartede og standardiserede vilkår* for censorarbejdet (rette-/forberedelsestid, censurtakst, kørselstakst mv.), hvilket vil bidrage til større gennemsigtighed, ensartede vilkår samt mere effektiv administration (KEA).
- *Der bør være en justering af censorformandskabets funktioner og styring af økonomi* (UCL).
- *Der bør være et tværprofessionelt censorkorps ved tværprofessionelle bachelorprojekter* (UCL).
- Giv institutionen mulighed for så meget *kontakt* til censorerne, at der opstår den form for viden, som giver censorerne motivation til at lægge et stort arbejde i rollen. Det kan sagtens gøres, uden at censors rolle som kontrollant og kritiker svækkes (DMJX).
- *Styrk dialogen* mellem de forskellige aktører i systemet, herunder mellem censorsystemet og de medarbejdere, der arbejder på operationelt niveau (VIA).
- *Prøveformer, der gør brug af IT, kan potentielt være med til at reducere udgifter til afholdelse af prøver. Teknologiske løsninger* (fx videobaserede) kan give større fleksibilitet i forbindelse med prøveafholdelse i relation til tid og sted. Fremover kunne dette være et udviklingsfokus med henblik på at minimere rejsetid og transportudgifter (UC Syd).
- Det er uklart, hvad et censorformandskab koster, og hvem der sætter prisen, samt hvilke arbejdsopgaver der konkret henhører under et censorformandskab. Der er her et udviklingspotentiale med hensyn til at få opstillet *generelle retningslinjer* for, hvad der forventes af et censorformandskab, herunder hvad de økonomiske rammer er (UC SYD).
- ITU anser det for afgørende, at et fremtidigt censorsystem tager højde for *udfordringerne for multidisciplinære uddannelser*. Alternativt skal det være muligt at anvende flere censorkorps på den enkelte uddannelse (ITU).
- Fremtidens censorsystem skal kunne rumme, at der løbende vil blive udviklet *nye uddannelser* inden for nye faglige områder, som ikke er dækket af de nuværende fagspecifikke censorkorps (ITU).
- Det er vigtigt for et fremtidigt censorsystem, at der skabes *tydelige rammer og retningslinjer* for censorkorpsets virke, og at de enkelte censorkorps sikrer kvaliteten både af den enkelte censor samt af feedbacken i henseende til den samlede uddannelseskvalitet (RUC).
- Der kan indføres en *udvidet censur*, hvor hele uddannelsers kompetencemål og evaluering af de studerendes præstationer gøres til genstand for evaluering og rapportering i et egentligt tilsyn med universiteternes praksis på området (SDU).
- Det anbefales, at man *samlere mindre censorkorps med fagligt overlap* (SDU).
- *Alle censorkorps bliver landsdækkende*. Det vil betyde, at mindre korps eventuelt skal slås sammen til et større korps. Samtidig kunne det være relevant, at alle uddannelser under hvert censorkorps var underlagt de samme bekendtgørelser, så universiteterne kan regne med, at beskikkede censorer lever op til de formelle krav til censorer, der fremgår af de relevante bekendtgørelser (AAU).
- En *fælles IT-løsning/database* for alle censorkorps styret af Styrelsen for Videregående Uddannelser kunne lette arbejdet for universiteterne og censorkorpsets formandskaber, når der skal findes censorer (AAU).
- *Alle fastansatte VIP'er bør pr. automatik kunne fungere som censorer*. Udpegning kan så indskrænkes til medarbejdere fra afdelingsvirksomheder. Det vil som minimum være ønskeligt, at censorkorpset arbejder mere strategisk med rekruttering af censorer, især yngre censorer, da disse synes at være en generel mangelvare (AU).
- Man kan med fordel *tilpasse afregningsformerne* til nye eksamensformer såsom digital eksamen (AU).
- *Fleksibilitet*: Skolen er generelt *tilfreds med den fleksibilitet*, der er, ved at skolens ledelse udpeger censorer fra både erhverv og andre tilsvarende skoler. Maskinmesteruddannelsen varetages af nogle relativt små institutioner, og det vurderes vanskeligt at finde egnede censorer fra mange andre institutionstyper. Derfor vil det risikere at blive en faglig udfordring at finde censorer, som kan dække et bredt område inden for fx maskintekniske fag, hvis vi ikke kan hente censorer med en nær tilknytning til erhvervet eller fra lignende institutioner. Pga. skolens størrelse er det en overkommelig opgave rent administrativt at finde censorer. Med vores størrelse er det ikke administrationen, der er en byrde i den sammenhæng (Fredericia Maskinmesterskole).

Kilde: Høringsvar fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk.
Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser
– trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler.